18.10.2024

MML 264323/00 04 00/2024

Eduskunnan valtio
MmV@eduskunta.fi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaoston lausuntopyyntö 15.10.2024, HE 153/2024 vp

MAANMITTAUSLAITOKSEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE VUODEN 2024 KOLMANNESTA LISÄTALOUSARVIOSTA, AVARUUSTILANNEKESKUKSEN PERUSTAMINEN

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainvaliokunnan liikennejaoston lausuntopyyntöön HE 153/2024 vp Hallituksen esityksestä vuoden 2024 kolmanneksi lisätalousarvioksi.

Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Avaruustilannekeskus

Hallitus esitti eduskunnalle valtion kolmannessa lisätalousarviossa rahoitusta avaruustilannekeskuksen perustamiseen. Rahoitusta esitettiin liikenne- ja viestintäministeriön, puolustusministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonaloille.

Avaruustilannekeskuksen perustaminen edellyttää annetun lainsäädännön muuttamista. Hallitus antoi 10.10.2024 eduskunnalle esityksen näiden lakien muuttamisesta. Lainsäädäntömuutosten myötä avaruustilannekeskuksen perustaminen on mahdollista aloittaa vuoden 2024 joulukuussa. Maanmittauslaitoksen osalta avaruustilannekeskukseen liittyvä tehtävä tulee olemaan lakisääteinen.

Avaruustilannekeskuksen perustaminen tukee Suomen kokonaisturvallisuuden vahvistamista. Monet yhteiskunnan tärkeät palvelut nojaavat satelliittijärjestelmiin ja niiden häiriötön toiminta on prioriteettitasoltaan korkea.

Avaruustilannekeskus tuottaa avaruustilannekuvaa yhteistyössä Suomen kansainvälisten kumppanimaiden kanssa ja toimii tiiviissä yhteistyössä kansainvälisten avaruusvalvonnasta vastaavien organisaatioiden kanssa. Avaruustilannekeskus tuottaa ja jakaa tilannetietoa Puolustusvoimille, muille viranomaisille ja huoltovarmuuden kannalta kriittisille yrityksille sekä yliopistoille ja tutkimuslaitoksille. Keskus toimii eri toimipisteisiin hajautettuna.

Kansallisen avaruustilannekeskuksen operatiiviset toiminnot rakennettaan olemassa olevien organisaatioiden yhteyteen. Siviilijohtokeskus perustetaan Ilmatieteen laitoksen ja sotilasjohtokeskus Puolustusvoimien yhteyteen. Maanmittauslaitos tukee molempien johtokeskusten toimintaa tuottamalla niille kansallista avaruustilannekuvaa hallinnoimillaan

Allekirjoitettu sähköisesti
Mikkola Arto (18.10.2024 12:18:33)
Patrikainen Pasi (18.10.2024 12:44:45)

lähiavaruuden havainnointijärjestelmillä. Avaruustilannekeskuksen havainnointitarpeiden täyttämiseksi Maanmittauslaitoksen on välttämätöntä täydentää Metsähovin tutkimusaseman havaintolaitteistoaan uudella teholaserilla, jonka osalta alla on esitetty rahoitustarvelaskelma.

Maanmittauslaitos näkee rahoituksen alkuvaiheen toteuttamisen erittäin positiivisena. Maanmittauslaitos korostaa kuitenkin, että vuoden 2024 kolmannen lisätalousarvion lisäksi on välttämätöntä ratkaista myös tulevien vuosien rahoitustarve osana talousarviomenettelyä.

1000 €	**Arvio 2024-25**	**Arvio 2026**	**Arvio 2027**	**Arvio 2028**
Rahoitustarve	445	445	150	215

Yllä olevaan taulukkoon on kuvatta avaruustilannekeskuksen toiminnan perustamisvaiheen rahoitustarve Maanmittauslaitoksen osalta. Perustamisvaiheen aikana hankitaan Maanmittauslaitoksen Metsähoviin tutkimusasemalle avaruustilannekeskuksen tarpeita varten teholaser sekä perustetaan siihen liittyvät toiminnot. Perustamisvaihe kestää vuoteen 2027 asti. Perustamisvaiheen jälkeen vuodesta 2028 eteenpäin siirrytään ylläpito- ja tuotantovaiheeseen, jonka tämänhetkinen arvioitu rahoitustarve on 215 t€/vuosi. Ylläpitorahoituksella varmistetaan tuotettavan tiedon laatu ja avaruustilannekeskuksen luotettava toiminta.

Maanmittauslaitoksen taloustilanne on tällä hetkellä vaikea ja siirtyvän erän taso on laskenut selvästi alle tavoitetason. Vuodesta 2025 alkaen taloutta rasittavat hallitusohjelmassa sovitut leikkaukset sekä kevään kehysriihessä päätetyt julkisen talouden lisäsäästöt. Täysmääräisesti näiden vaikutus määrähatasoon on voimassa vuodesta 2027 lukien. Silloin laitoksen budjettirahoitteisen toiminnan määrärahataso laskee nykytilanteeseen verraten 10 %. Päätetyt leikkaukset edellyttävät nykyisten budjettirahoitteisten tehtävien sopeutusta. Tästä johtuen Maanmittauslaitoksen rahoituspohja ei mahdollista uuden lakisääteisen pysyvän tehtävän sisällyttämistä olemassa olevaan määrärahakehykseen.

Allekirjoitettu sähköisesti
Pääjohtaja Pasi Patrikainen

Allekirjoitettu sähköisesti
Talousjohtaja Arto Mikkola

TIEDOKSI Maa- ja metsätalousministeriö